

Overweging Bennekom 11 augustus 2024 “ Gesterkt op weg

Pastor John Rademakers

Lezingen 1 Koningen 19,4-8; Johannes 6,41-51

Heel wat mensen zijn in de afgelopen weken op weg geweest, hebben trektochten in de bergen gemaakt, trokken van camping naar camping. Steeds meer mensen volgen oude bedevaartrouten naar het zuiden.

Met de bekendste naar Santiago de Compostella, .

Wat betekent dat voor deze mensen, wie en wat kom je tegen en wat heb je broodnodig onderweg?

Wat is dat toch dat mensen bezighoudt? Een uiting van historische nieuwsgierigheid, is het met een modetrend willen meedoen, of heeft het ook iets te maken met de manier waarop wij mensen in deze tijd leven.

In de verhalen van mensen op weg naar Santiago lees je hoe zij zichzelf op een nieuwe wijze hebben ontdekt, hoe deze tocht duidelijk maakte waar ze zelf stonden, en hoe heel uitdrukkelijk met zichzelf werden geconfronteerd. Dat zo'n tocht betekent: afzien, doorzetten volhouden en letterlijk en figuurlijk door diepe dalen gaan.

Zo'n tocht maakt eigenlijk heel duidelijk wie wij mensen ten diepste zijn: Mensen onderweg, mensen die voortgaan in de tijd, mensen die steeds weer veranderen, lichamelijk, geestelijk, het is nooit helemaal af, er zijn steeds weer nieuwe mogelijkheden, gewild of ongewild, zoals bij ziekte of tegenslag.

Bij het op weg gaan is het natuurlijk van belang precies te weten wat je aan bagage nodig hebt. Bagage en proviand in de letterlijke zin, maar vooral ook welke bagage in figuurlijke zin, welk brood heb je nodig om deze pelgrimstocht met jezelf te kunnen volhouden, wil je je levenstocht kunnen volbrengen. Wat is nu dat brood voor onderweg, wat kan ons sterken.?

De Schriftlezingen van vandaag zetten ons op het spoor, nemen ons mee

bij onze zoektocht naar het echte brood .

Met de 1^e lezing worden we gewezen op wat een woestijnervaring voor mensen kan betekenen. De woestijn met een dubbele betekenis nl. als de situatie waarin je zwaar op de proef wordt gesteld, met het gevoel van: nu is er niets meer, niets hoeft meer totale uitzichtloosheid .

Tegelijkertijd de mogelijke ervaring van de aanwezigheid van de Eeuwige, die in de stilte die bijna hoorbaar is, je toespreekt om weer ruimte te vinden voor iets nieuws, nieuwe levenskansen. Zo hoorden we in de eerste lezing over de profeet Elia. Een profeet die protest aantekent tegen de Baalcultus, de vruchtbaarheidsgodsdiens die mensen nu eenmaal meer aansprak dan de God, die, hoe je het ook ziet, toch vaak ervaren wordt als een God veraf. Zijn aanwezigheid zijn nabijheid is voor velen, vroeger en nu meer een wens dan een ervaren realiteit.

Wij mensen hebben kennelijk toch meer behoefte aan concrete beelden, zo ook het volk van Israël. Elia probeert duidelijk te maken dat het nalopen van je eigen gemaakte godsbeeld vaak leidt tot uitbuiting van mensen,

En dat dan mensen slachtoffer worden, en dat Hij die de Naam draagt :” Ik zal er zijn voor jou” daartegen blijft protesteren.

In naam van deze God treedt Elia op, maar ook hier weer het bekende verhaal. De machthebbers gooien hem buiten, zijn leven staat op het spel en Elia vlucht en raakt in een crisis.

In de stilte in de eenzaamheid van de woestijn wordt het hem allemaal te veel. Waarom me nog inzetten, het hoeft niet meer, laat me maar doodgaan: “Het wordt mij te veel Heer”, zegt hij tegen God.

Hoe menselijk herkenbaar is deze uitroep, wanneer je diep in de put zit, de schreeuw om hulp vertaald met de woorden: was ik maar dood.

Het onderweg zijn als mens wordt hier zwaar op de proef gesteld, hoe ga je verder wat kan je sterken. Elia legt in al zijn onmacht zijn situatie voor God neer en hij valt in slaap.

En dan gebeurt er iets wonderlijks, in de diepste ellende zo vertelt ons het verhaal is er een engel, een bode die Elia aanstoot.

De boodschapper van God komt hem naderbij en wijst hem op het voedsel en de drank die Elia nodig heeft. Het is als of het verhaal ons wil zeggen. Kijk om je heen naar de engel van god hoe die jou het brood en het voedsel aanwijst. Gods aanwezigheid wordt hier vertaald met de engel in de persoon van een bode, God laat je niet los wanneer je in de diepste crisis zit.

Net zoals Elia mogen wij ons gesterkt weten om door te gaan met een leven waarin Gods aanwezigheid en zijn afwezigheid, in onze ervaring zich steeds zullen afwisselen.

God komt ons nabij in de engel, met dat beeld wordt zijn afwezigheid naderbij gebracht. Het is aan ons de engel te herkennen, in mensen en situaties die ons oproepen, die ons uitdagen ondanks alles door te gaan, want de Eeuwige met de naam: " Ik zal er zijn voor jou" laat je niet los.

Dat is toch ook de boodschap van het evangelie wanneer leerlingen vroeger en vandaag de dag zich afvragen wat Jezus toch voor hen kan betekenen, als je zin wilt geven aan je leven.

Hoe kan een mensenkind, hoe bijzonder ook, Brood ten leven voor je zijn, hoe kan hij je tot sterkte zijn. Johannes beschrijft de spanning van leerlingen vroeger en nu van het kunnen geloven en de twijfel die telkens weer de kop op steekt.

De brandende vragen ook van onze tijd. Hoe kan Jezus persoon brood zijn ten leven in onze wereld, waarin wij machteloos moeten toezien hoe in Afrika meer dan een miljoen mensen onderweg zijn,

Hoe velen zouden er ook onder hen niet zijn zoals Elia met het gevoel laat mij maar inslapen, het hoeft niet meer. En wie kan nu als engel functioneren, de hulpverleners van het Rode Kruis, artsen zonder grenzen, verpleegkundigen, de hulpverlening van de Verenigde Naties.

In deze geweldige nood kun je niet zomaar met evangeliewoorden

aankomen, want dan kan terecht gezegd worden: makkelijk praten, ga er maar eens aan staan. En toch horen wij vanmorgen een verhaal waarin Jezus genoemd wordt levensbrood. Leggen we het nu maar naast ons neer, omdat we er niets mee kunnen of proberen we toch te luisteren naar wat de persoon van Jezus ons te zeggen heeft.

Van hem is bekend dat hij ten diepste mens met de mensen is en de Elia-ervaring was hem ook niet onbekend nl. in de diepste ellende waarbij hij bloed zweet van angst. In de hof van Olijven bidt hij dat de kelk aan hem voorbij mag gaan. In die nacht voor zijn dood wordt Jezus getekend als mens met de mensen, die door het diepste dal moet gaan.

En ook daar lezen we dat net zoals bij Elia een engel Jezus sterkt.

Ook hier weer de engel van God die getuigt van de blijvende aanwezigheid van de Eeuwige. En van déze Jezus mogen wij dan weten zo zegt het evangelie ons dat hij brood ten leven is.

Zijn levensinstelling, zijn fundamenteel durven vertrouwen op God, dat geeft levenskracht die sterker is dan de dood. Als je zo Jezus leven mag verstaan, wanneer je zo Jezus levenshouding kunt aanvaarden, wanneer je daarin kunt geloven dan blijft Jezus zelf telkens weer opnieuw de engel van God. Iemand die vanuit God-zelf leeft en werkt en zoiets nieuws kan doen ontketenen.

Dat nieuwe dat zo hard nodig is om mensen te blijven sterken ook in onze dagen, misschien maar stapje voor stapje om zo toch uit het diepe dal van de onmacht op te staan.

Misschien kunnen wij dan ook in ons leven een beetje een engel zijn, een bode van God voor mensen die ons een stukje levensbrood vragen. Amen